

Täysistunto

Torstai 7.12.2023 klo 16.00—1.56

2.5. Suullinen kysymys ammattitaitoisten opettajien saatavuudesta (Mikko Ollikainen r) Suullinen kysymys SKT 77/2023 vp

Suullinen kyselytunti

Puhemies Jussi Halla-aho: Ledamot Ollikainen, varsågod.

Keskustelu

16.34 **Mikko Ollikainen r:** Ärade talman! Finländarnas Pisa-resultat har inte helt oväntat försämrats sedan 2006, och vi har ett stort men inte helt omöjligt arbete att stärka kunskaperna i basfärdigheterna läsa, skriva och räkna. Det här arbetet påbörjades under förra regeringsperioden. Bland annat beviljades 360 nybörjarplatser till för lärare inom småbarnspedagogiken.

Arvoisa puhemies! Kuten tässä on tullut esille, oppimistulokset ovat heikentyneet vuodesta 2006 asti, ja siksi on erittäin hyvä, että hallitus nyt panostaa koulutukseen. Perustaitoja vahvistetaan, ja kolmiportaista tukea uudistetaan.

Myös edellinen hallitus kiinnitti näihin muuttuneisiin tarpeisiin huomiota ja lisäsi muun muassa varhaiskasvatuksen opetuspaikkojen määrää. Kouluissa ja päiväkodeissa tarvitaan osaavia aikuisia, jotka viihtyvät työssään ja pystyvät antamaan lapsille uusia valmiuksia. Kysynkin, arvoisa ministeri Multala: miten varmistamme, että pätevää henkilöstöä on riittävästi saatavilla sekä kouluissa että päiväkodeissa?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Multala, olkaa hyvä.

16.35 **Tiede- ja kulttuuriministeri Sari Multala** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitos hyvästä kysymyksestä. Suomessa on maailman parhaat opettajat, ja heidän työnsä laadukkaan koulutusjärjestelmän takeena on äärimmäisen tärkeää aina sieltä varhaiskasvatuksesta korkeimpaan opetukseen saakka.

Meillä on jo tällä hetkellä tiedossa, että erityisesti kasvavilla kaupunkiseuduilla, joissa lasten määrät kasvavat ja samanaikaisesti varhaiskasvatuksen osallistumisaste kasvaa — mikä on hyvä asia —, meillä on pulaa ammattitaitoisista opettajista, ja sen vuoksi osaratkaisuna tähän olemme jo ensi vuodelle kohdentamassa uusista aloituspaikoista osuuden myös varhaiskasvatuksen opettajankoulutukseen. Sen lisäksi toiveeni on, että voimme hakea Helsingin yliopistossa käytössä olevan muunto- ja monimuotokoulutuksen kaltaisia malleja muualle Suomeen, millä voidaan jo alalla olevista ammattilaisista, muista koulutustaustoista olevista, kouluttaa opettajia varhaiskasvatukseen työn ohessa, sillä he ovat jo

Pöytäkirjan asiakohta PTK 68/2023 vp

alaan sitoutuneita, päteviä ammattilaisia, [Puhemies koputtaa] ja täten voimme vahvistaa varmasti myös sitä pitovoimaa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Tuppurainen, olkaa hyvä.

16.36 Tytti Tuppurainen sd (vastauspuheenvuoro): Herra puhemies! Eilen me juhlimme itsenäisyyspäivää, ja osaaminen, koulutus ja sivistys on aina ollut meille suuri isänmaallisen ilon aihe. Olemme olleet ylpeitä osaamisestamme, koulutuksesta aina oppivelvollisuuslaista peruskoulu-uudistukseen ja opettajien pätevyyteen, ja nyt nämä Pisa-tulokset ovat meille aikamoinen kylmä suihku. Suomen yllä on nyt synkkä varjo näiden oppimistulosten johdosta, ja se vaatii meiltä kaikilta nyt kyllä kykyä asettua tämän tehtävän tasalle.

Pääministeri Orpo, me emme kyseenalaista hallituksenne tahtotilaa muuttaa kehityksen suuntaa, mutta välillä mielen valtaa huoli siitä, tietääkö toinen käsi, mitä toinen tekee. Nimitäin monet teidän toimistanne itse asiassa sotivat tätä tavoitetta vastaan: Esimerkiksi kuntien valtionosuuksien indeksijäädytykset — juuri kuntien pitäisi kyetä satsaamaan koulutukseen. Tai aikuiskoulutustuen romutus, joka mahdollistaa esimerkiksi pätevöitymisen maisteriksi tai erityisopettajaksi monille opetusalan ammattilaisille. [Puhemies koputtaa] Tämän vuoksi sosiaalidemokraatit ovat esittäneet parlamentaarisen työryhmän perustamista, jotta kokonaiskuva [Puhemies koputtaa] saataisiin esille. [Puhemies: Kysymys!]

Pääministeri Orpo, onko teillä valmiutta tarkastella kaikki tekemänne päätökset uudelleen siinä valossa, [Puhemies koputtaa] että ne tukisivat oppimistulosten kääntämistä parempaan suuntaan?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitos. — Pääministeri Orpo, olkaa hyvä.

16.38 Pääministeri Petteri Orpo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallitusohjelmassa on erittäin vahvat kirjaukset suomalaisen koulutuksen tason nostamiseen ja perusopetuksen vahvistamiseen [Välihuutoja] varhaiskasvatuksesta, peruskoulusta toiselle asteelle ja edelleen korkeakoulutukseen ja tutkimuksen ja tuotekehityksen innovaatioihin. Tämä on hallituksen selkeä linja. Se on se, millä me halutaan, että meidän nuoriso saa jatkossakin maailman parasta koulutusta, nostetaan se yhdessä takaisin sinne, mutta myöskin jatko-opintopolku on sellainen, että he pärjäävät ja Suomi pärjää. Tämä on selkeä tahtotila, me tullaan huolehtimaan siitä.

Edelleenkin viitataan siihen, että me haluamme myöskin, että kunnilla on taloudellinen kyky huolehtia tehtävästään. Siksi me tulemme tavalla tai toisella tähän teidän hallituksenne jättämään perintöön — puolen miljardin vaje kuntien valtionosuuksiin — hakemaan ratkaisuja tulevassa työssä niin, että kunnat pystyvät tehtävänsä hoitamaan. Kunnissa tehdään se työ meidän maailman parhaiden opettajien, korkeakoulutettujen opettajien, ansiosista. Annetaan heille se työrauha. Annetaan heille työvälineet, [Puhemies koputtaa] jotta lapset ja nuoret saavat hyvän koulutuksen. [Vasemmalta: Oliko se lupaus?]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kalmari, olkaa hyvä.

16.39 Anne Kalmari kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Hallituspuolueet puhuivat ennen vaaleja oppimisrauhasta. On tärkeää, että opettaja voi rauhassa opet-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 68/2023 vp

taa ja oppilaat opiskella. Nyt näyttäytyy kuitenkin, että näitä toimia ei taideta sieltä hallituksen puolesta tehdä. [Välihuutoja kokoomuksen ryhmästä] On paljolti korjattu sitä, mikä peruskoulussa ei ole rikki. Meillä on avoimet oppimisympäristöt, jollaiset eivät sovi edes meidänkään työskentelyihin, meillä on kaikki oppilaat istutettu samoihin luokkiin, inklusio hienommalta sanaltaan, meillä on ilmiöoppimista, meillä on maailman koulutetuimmat opettajat, ja nykypäivänä opiskelijat ja pienet koululaiset laitetaan päättämään siitä, mikä heille olisi tärkeää, eikä anneta niitten opettajien opettaa. On tällaisia asioita, mistä puhuttiin ennen vaaleja, ja moni varmaan toivoi, että ne kännykät oikeasti olisivat siellä lokerissa ja tämäntyyppisiin asioihin puututtaisiin. [Juho Eerola: Ne oli silloin jo!] Tapahtuukohan näitä muutoksia, [Puhemies koputtaa] vai tapahtuuko vain valtionosuusleikkauksia ja rahanmenetyksiä kouluissa? [Ben Zyskiewicz: Edustaja Li Andersson vastaa!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Henriksson, olkaa hyvä.

16.40 Opetusministeri Anna-Maja Henriksson (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Nyt täytyy kyllä kysyä, onko edustaja ollut nyt tässä koko kyselytunnilla, [Eduskunnasta: On!] koska tässä on aika moneen kertaan todettu, että nyt tehdään niitä uudistuksia. Jos se olisi niin helppoa, että jos me kielletään kännykkä, meidän Pisa-tulokset ovat taivaassa, niin silloin me tehtäisiin se varmasti heti, mutta nythän tämä maailma ei ole niin yksinkertainen. Meillä on tänään lainsäädäntö, joka mahdollistaa myös sen, että jo tänään opettaja voi myös päättää siitä, että nyt tällä tunnilla ei käytetä kännykkää. [Ben Zyskiewicz: Ei ole totta!] Se kännykkä voidaan jättää parkkiin, jos kunnassa on päätetty, että meidän ohjesäännössä on näin. Silloin opettajalla on tämä mahdollisuus. [Ben Zyskiewicz: Tuo ei ole totta! — Välihuutoja] No, nyt — edustaja Harkimo myös — me ollaan uudistamassa... [Välihuutoja — Eduskunnasta: Ollaanko vai eikö olla?] — Saako tässä puhua nyt loppuun?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kuunnellaanpas ministerin vastausta nyt.

Jos joku luulee, että poistamalla kännyköitä kokonaan koulusta me ratkaistaan kaikki ongelmat, niin melkein haluaisin sanoa, että käsi ylös. Sellaista kännykkäkieltoa, joka olisi täyskielto, ettei kouluun saisi tuoda kännykkää ollenkaan, ei ole tulossa, mutta me haemme niitä ratkaisuja, jotka ovat myös perustuslaillisia, joissa otetaan huomioon kaikki perusoikeudet ja se, että opettajalla ja rehtorilla on riittävät keinot silloin kun omassa kunnassa ei olla riittävästi otettu näitä huomioon siinä koulun ohjesäännössä. Tätä pystytään tekemään, [Puhemies: Kiitoksia!] mutta kun uskotaan, että kännykkä pois ja maailma pelastuu, niin sellaista ei ole.

Kysymyksen käsittely päättyi.